

PARASHAT VA'ERA

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Va'era

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Shevoea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Sjemot/ Exodus 6:2 – 9:35

Haftra: Jechezkeel/Ezechiël 28:25-26 – 29: 1-21

Brit Ha-Chadasha: Mattai/Matteüs 5:17-20, 11:28-30

Sjemot 6:2-4 is de hoofdgedachte!

VA'ERA (en verscheen): “Ik ben aan Avraham, Jitschak en Ja'akov verschenen als **El Sjaddaj** “G'd van genoeg”, maar met mijn naam „Hasjem” ben Ik hun niet bekend geweest. Niet alleen heb Ik mijn **brit** (verbond) met hen opgericht om hun het **Eretz Ka'nan** te geven, het land hunner vreemdelingschap, waar zij als vreemdelingen vertoefd hebben; maar ook heb Ik de klacht van de **Bnee Jisra'eel** gehoord, die door de Egyptenaren tot slaven gemaakt zijn, en Ik heb gedacht aan mijn verbond.” -*Vertaalt uit de Orthodox Jewish Bible (OJB)*

De sod in het verhaal?

Va'era is de 14e parsja van de Tora, de 2e van het 2e Tora-boek, Sjemot. Parsja Va'era bestaat uit 16 parsjiot, afdelingen waarvan 8 open en 8 gesloten zijn, telt 121 pesoekiem, verzen, 1748 woorden, 6701 letters en is hiermee de 20e na langste parsja.

Korte samenvatting

VA'ERA (en verscheen). G'd zegt tot Mosjé dat hij het klagen van het volk heeft gehoord en dat hij de Joden moet vertellen dat G'd ze uit Egypte zal voeren, maar ze luisteren niet. Dan beveelt G'd Mosjé naar Farao te gaan en hem te vragen het Joodse volk vrij te laten. Na een geslachtsregister draagt G'd Mosjé weer op naar Farao te gaan, waar Aharon zijn woordvoerder zal zijn. Als ze bij Farao komen werpt Aharon zijn staf op de grond, waar deze een slang wordt. Echter, de tovenaars van Farao doen hetzelfde. Farao weigert op het verzoek van Mosjé en Aharon in te gaan. Dan strekt Aharon zijn staf over de Nijl uit en al het water verandert in bloed. Desondanks weigert Farao de Joden te laten vertrekken, waarna de plaag van de kikkers volgt. Echter, ook de tovenaars van Farao kunnen kikkers over het land laten komen. Na het verdwijnen van de kikkers slaat Aharon het zand, waarop luizen het land overwoekeren. Zelfs dat konden de tovenaars ook, maar het ongedierte verdrijven niet. Farao wil nog niet naar Mosjé luisteren. Dan ontstaat de plaag van wilde dieren, die het land Gosjen niet bezoekt. Farao staat dan de Joden toe te offeren maar daartoe mogen ze niet Egypte verlaten. Mosjé wil drie dagreizen ver gaan, maar dat staat Farao niet toe. Afwisselend verhardt G'd het hart van Farao of de koning zelf verhardt zich.

Daarna volgt de veepest, maar van het vee van de Joden sterft er niet één. Mosjé en Aharon krijgen de opdracht handenvol ovenroet in de lucht te werpen; de stofwolk die dit veroorzaakt brengt huidontsteking te weeg bij mens en dier. Maar nog luistert Farao niet. Dan daalt een zeer zware hagel uit de hemel neer en al wat in het veld is sterft; ook het gewas is verwoest.

Verraderlijke tactiek

De midrasj en het Boek der Oprechten “Sefer Ha-Jasher” vertelt ons dat de slavernij in Egypte zeer verraderlijk begon. Oorspronkelijk werkten de Egyptenaren en sommige edelen van Farao mee aan de bouwprojecten onder de vlag van ‘gelijkheid voor iedereen’. De Joden werden uitgenodigd om hun beste krachten aan dit nationale project te geven en traptten in deze val. Langzamerhand trokken de Egyptenaren zich terug van het werk en werden zij opzichters en adviseurs, waarna ze zich uiteindelijk totaal aan de werkvloer onttrokken. - **Sefer Ha-Jasher Hoofstuk 65**

Daarom lezen we op de sederavond de Hağada. Hierin raadt de Talmoed o.a. ons aan, om als bitter kruid (maror) iets te nemen dat in het begin zoet is en daarna een bittere nasmaak geeft. Dit was precies de manier waarop de Egyptenaren de slavernij inwilden.

“En G’d sprak tot Mosjé en zei tot hem: ‘Ik ben G’d en Ik verscheen aan Avraham, Jitschak en aan Ja’akov met de naam van **El Sjaddaj** “G’d van genoeg”, maar Mijn vierletterige G’dsnaam was niet bekend aan de Aartsvaders’ “ - **Sjemot/Exodus 6:2-3**

El Sjaddaj

De naam EL (אל) is een verkorte vorm van het Hebreeuwse woord Elohim, wat een aanduiding van G’d is. El betekent hoog of verheven. Sjaddaj verwijst naar de Hebreeuwse letter Sjin (ש). De letter Sjin (ש) staat o.a. voor: voldoende genoeg, toereikend, boezem en voor Almachtig. De letter Sjin (ש) heeft de letterwaarde van 300.

De Hebreeuwse taal kent 22 letters. Jij en ik vertegenwoordigen al die 22 letters in hun karakters en in hun persoonlijkheden, die allemaal op een bepaald niveau naar Hasjem en zijn Masjiach verwijzen. Al deze 22 letters zijn persoonlijk door Hem uitgesproken toen Hij de hemelen en de aarde schiep zie Bereesjiet/Genesis 1:1. Het Hebreeuwse woordje ET (את) is hier erg belangrijk in. In het Grieks kennen wij deze uitdrukking als de Alfa en Omega (Grieks: "το 'Α' και το 'Ω'"). Alfa en Omega zijn de eerste en de laatste letter van het klassieke (Ionische) Griekse alfabet. Maar in de Hebreeuwse taal is deze uitdrukking ET (את) veel meer dan een uitdrukking voor de eerste en de laatste.

Door de Joodse kijk op de Bijbel krijgen wij begrip en Kennis op de werkelijke inhoud van het ware woord. Doordat G’d alle Hebreeuwse letters heeft uitgesproken als een dna voor Zijn schepping, hierdoor is de totale schepping gecreëerd. Als wij deze laag van de boodschap gaan begrijpen gaan jij en ik die Hebreeuwse letters weer vorm geven. Adam is niet voor niks uit de aarde gecreëerd. De mens - ‘adam’ betekent letterlijk ‘aardman. Dit DNA kan alleen in ons hersteld worden als wij een persoonlijke ontmoeting hebben gehad met de Masjiach van Israëel. Hierdoor mag de Hebreeuwse taal terecht als enige taal ter wereld gebruikt worden met de uitdrukking: L'asjjon Kodesj לשון קודש “de Heilige tong”. Het is de enige taal, die op deze manier de waarheid kan onthullen.

Voetnoten:

- Bijbelse literatuur, inclusief hoofdstukken uit het boek **Sefer Ha-Jasher** “boek der oprechten”. Het boek der oprechten wordt 2 x vermeld in Tenach. Het wordt aangehaald in het Bijbelboek Jozua 10:13 en het Bijbelboek 2 Samuel 1:18.
- **Midrasj** (Hebreeuws: מדרש; "onderzoek" of "uitleg", dat op de methode van exegese van Bijbelse teksten duidt.
- **Hasjem** letterlijk ‘de Naam’; Hasjem is een aanduiding voor vierletterige G’dsnaam.

Jij en ik vertegenwoordigen de 22 letters van het van het Hebreeuwse alfabet

Als wij nu opnieuw gaan kijken naar de Bijbelteksten in de Brit Ha-Chadasha lezen wij de boodschap nu met een hele andere bril.

In het Hebreeuwse Bijbelboek Hitg'alloet voor ons staat dit boek meer bekend als het Bijbelboek genaamd Openbaringen, lezen we in de versen 1:8 en 21:6 en 22:13 dat G'd zegt: "Ik ben de (א) "Alef" en de (ת) "Tav". Met andere woorden Ik ben alle letters van het alfabet. Ik ben het ware DNA van de totale schepping. Wie mijn dna weer terug vind, vind mijn dna, dat is de Masjiach! Hij is onze kroon. In Hitg'alloet 2:8 wordt Jesjoea aangeduidt als de (א) "Alef" en de (ת) "Tav".

De ware betekenis van het woord Sjaddaj

Sjaddaj betekend boezem (vrouwelijk). Dit houdt in dat onze G'd aan de ene kant iets in zich heeft van een voedster en van verpleeging, maar aan de andere kant ook een vorm heeft van beschermen beveiligen en van behoeden. Het woord Sjaddaj is afgeleid van het Hebreeuwse werkwoord Sjaddad. In het woord Sjaddaj zit het Hebreeuwse woord "daj" dit betekent o.a. genoeg en autoriteit.

In de Talmoed wordt ons deze uitdrukking nog duidelijker gemaakt.

In dit stuk van de Talmoed wordt er commentaar en uitleg nagelaten door de rabbijnen over het Scheppingsverhaal.

"Wat Resh Lakisj zei: Wat is de betekenis van het vers, ik ben El Sjaddaj? (dit houdt in) Ik ben Hem, die dit zegt tegen de wereld: genoeg "daj"....." - **Babylonische Talmoed Chagigah 12a**

Waarom wordt de uitdrukking El Sjaddaj in verband gebracht met het scheppingsverhaal? Omdat toen G'd klaar met creëren was zij Hij: het is genoeg "daj". Dit maakt ons duidelijk dat **El Sjaddaj** "G'd van genoeg" is. Aan de ene kant zorgt Hij voor zijn schepping als een voedster. Aan de ene kant verpleegd Hij de wereld als kindje, dat gekoesterd wordt aan de boezem van een moeder. Maar Hij is ook iemand, die de schepping beschermt beveiligt en behoed. Daarom mag Hij zich werkelijk als enige El Sjaddaj noemen.

EÉN MITSVA HEET ALTIJD "AWODA"

U zult weten dat Ik Hasjem, uw G'd ben, Die u uitneemt (hamotsie) van onder de lasten van Egypte' (**Exodus 6:7**). Volgens de Talmoed (**B.T. Berachot 38a**) is het woordje hamotsie verleden tijd. Daarom vertaalt de Talmoed het vers als volgt: "Nadat Ik jullie uit Egypte heb gehaald, zal Ik iets voor jullie doen dat jullie ervan zal overtuigen, dat Ik het was die jullie heeft weggehaald uit Egypte". Dit slaat op het geven van de Tora op de berg Sinaï. Toen konden de Joden terugkijken in de tijd en realiseerden ze zich, dat het uiteindelijk G'd was, die achter alle gebeurtenissen bij de Exodus zat.

Voetnoten:

- De **Talmoed** Hebreeuws: (תלמוד) (= *mondelijke leer*) is na de Tenach. Het belangrijkste boek binnen het jodendom. Het bevat de commentaren van belangrijke rabbijnen en andere schriftgeleerden op de Tenach.
- **Hitg'alloet** is de Hebreeuwse naam voor het Bijbelboek Openbaringen en is het laatste boek van de Brit Ha-Chadasha en daarmee eveneens van de gehele Bijbel. Dit boek is op het eiland Patmos geschreven. Patmos (Grieks: Πάτμος; Italiaans: **Patmo**) is de naam van een Grieks eiland en gemeente (*dimos*) in de Egeïsche Zee.

SAVLANOET, GEDULD IS EEN SCHONE ZAAK

“G’d sprak tegen Mosjé en Aharon en gaf hen opdrachten ten aanzien van de Bnee Jisraeel” (6:13).

Wat waren deze opdrachten ten aanzien van de Bnee Jisra’eel? G’d vertelde Mosjé en Aharon, dat het Joodse volk lastig, hardnekkig en frustrerend kan zijn. Mosjé en Aharon kregen van het Opperwezen te horen, dat de Bnee Jisraeel hen zouden kunnen vervloeken en zelfs stenen naar hen zouden kunnen werpen. Rasjie vat dit samen in een opdracht aan de Joodse leiders, om het volk rustig en geduldig te leiden. Dit geldt nog steeds, ook vandaag de dag.

Zonder geduld voor de mensen kan men geen rabbijn, gabbe, leraar of leider zijn. De Alter van kelm schrijft, dat we ons die eigenschap van **savlanoet** (geduld, tolerantie en verdraagzaamheid) eigen moeten maken omdat het de basis vormt van alle goede eigenschappen. En dat geldt voor alle relaties in ons leven of het nu je echtgenoot, een leerling, een buur, collega of vriend betreft.

De stam van het woord savlanoet is `soveel’, verdragen, eigenlijk: een last kunnen dragen. Het woord `soveel’ is ook de naam van de bediende die vroeger onze koffers naar de hotelkamers bracht. Het is geen onverschilligheid in de zin van ‘laat iedereen maar doen waar hij/zij zin in heeft, zolang hij/zij mij maar niet lastig valt’. Het is wel: het kunnen verdragen dat de ander anders is, anders praat, anders denkt en anders leeft dan jij. Het gaat om een houding van interesse naar de ander, ook al deel je zijn levensvisie niet, ook al irriteert de mens tegenover je je mateloos, ook al beledigt hij/zij je tot op het bot. Het is meer dan beleefdheid. Deze vorm van tolerantie is een uiting van een ingetogen karakter, een bescheiden persoon, die ruimte laat voor anderen. Deze `mida’ – eigenschap eist stevige training.

Jesjoea bevestigt deze woorden.

Één van de kernmerken van de ware Masjiach is dat Hij oprecht en waarlijke nederigheid is en savlanoet: Zijn gehele wezen is.

Jesjoea citeert zelf: “Denk niet dat ik kwam om de Tora of de **Nevi'im** (proften) af te schaffen. Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te voltooien. Amen ik zeg u, totdat **Shomaj'im** (hemelen) en **Ha 'aretz** (de aarde) voorbijgaan, niet één (י) Jod, niet één tag (sier krul), zal weg gaan van de Tora totdat alles is gebeurd.” - **Mattai/Mattheüs 5:17-18**

De tag is het uiterst puntje op letter (י) Jod. Het vertegenwoordigd de kroon, dat is gegeven aan degene die zich nederig opstellen voor Hasjem tijdens hun leven. De letter (י) Jod moet persoonlijk jouw levensstijl zijn! Daarom is het van essentieel belang, dat vanaf de **tag** (kroon) de letter een krome afbuiging aanneemt. Dit is de **kotz** "doorn, splitter". Dit toont ons een houding van onderwerping.

Voetnoten:

- **Rabbi Simcha Zissel Ziv Broida** (Hebreeuws: שמחה זיסל זיו; 1824-1898), ook wel bekend als Simhah Zissel Ziv of als de **Alter van Kelm** (de Oudere van Kelm), was een van de belangrijkste leerlingen van Rabbi Yisrael Salanter en één van de vroege leiders van de Musar “Ethiek” beweging.
- **Rasjie**, Hebreeuws acroniem van: **Rabbi Sjloomo Jitschaki** (Troyes, 1040 – aldaar, 1105) was een Franse rabbijn uit de Middeleeuwen, die tot op de dag van vandaag wordt beschouwd als een van de belangwekkendste verklaarders van de Tenach en Talmoed.
- **Gabbe** is een Jiddisch-Hebreeuws term voor penningmeester, bestuurder. Iemand die toezicht houdt op het verloop van de synagogedienst. Iemand die geld inzamelt voor een liefdadigheids doel.

Jesjoea is het persoonlijke framework van savlanoet!

Waarom haalde Jesjoea specifiek de letter (י) Jod aan? Jesjoea haalde de letter (י) Jod aan, omdat dit de kleinste letter is in het gehele Hebreeuwse alfabet. De letter (י) Jod heeft het karakter van nederigheid. Het is niet voor niets, dat de naam van Hasjem zelf begint met de letter (י) Jod. Deze bijzondere letter wil ons duidelijk maken hoe wij werkelijk moeten worden.

"Het is beter nederig van geest te zijn met de armen, dan buit te delen met de hovaardigen" -

Misjlei/Spreuken 16:19

Nederigheid is de hartslag van de ware Tora. De hele Tora rust en staat op deze letter (י) Jod. Degene die dit niet ontwikkeld of gaat ontwikkelen in zijn of haar leven mist het ware karakter van Hasjem.

Zonder de letter (י) Jod wordt de gehele Tora ongeldig beschouwd. Het is juist deze letter, die klein en zwak is en juist daarom zo onbelangrijk lijkt te zijn. De (י) Jod is er juist om Zijn glorie en macht te demonstreren.

Met deze nieuwe inzichten hoop ik dat je nu begrijpt wat Yeshua persoonlijk bedoelde waar o.a. de letter (י) jod voor staat. De tag van de letter (י) Jod is de Kroon. De kroon staat voor Eeuwigdurend. De letter (י) Jod is de hoofdprijs op ons leven en is de ware persoonlijkheid van Masjiach Jesjoea zelf.

"Voorts is voor mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke in dien dag Adonai, de rechtvaardige Rechter, mij geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben." – **Ha Tiemoti'iem Beet/2 Timotheüs 4:8**

De 1e plaag is bloed, de 2e kikvorsen.

"Ga in de morgen tot Pharao" (**Exodus 7:15**). Egypte werd gedurende één jaar door de plagen bezocht. Op 15 Niesan 2447, één jaar voor de Exodus openbaarde Hasjem zich bij het doornbos. Mosjé werd naar Egypte gestuurd om zijn missie uit te voeren en verscheen weldra voor de Pharao. Omtrent de duur van de plagen en de voorafgaande waarschuwingen bestaan twee meningen. Sommige Geleerden menen dat Farao 24 dagen lang gewaarschuwd werd en dat iedere plaag slechts zeven dagen duurde. Andere Wijzen zijn van mening dat er zeven dagen lang gewaarschuwd werd waarna iedere plaag 24 dagen duurde. Op Rosj Hasjana 2448 stopte de slavenarbeid van de Joden.

"En er zal bloed zijn in het gehele land Egypte" (**Exodus 7:19**) De tien plagen waren gericht tegen het zelfzuchtige, materialistische Egypte. De Nijl vormde de basis en de belichaming van Egypte's economie en macht. Pharao beweerde dat hij de Nijl geschapen had; daarom waren de plagen gecentreerd rond de Nijl. De eerste plaag was tegen de Nijl gericht, de tweede kwam voort uit de Nijl; de meeste plagen werden aangekondigd aan de oever van de Nijl.

Voetnoten:

- **Adonai** – Heer; is één van de titels in de Bijbel, die gebruikt wordt voor G'd ook voor plechtige voorlezingen (bijvoorbeeld gebeden uit de siddur "gebedenboek" etc.).
- **Anav** (Hebreeus: עֲנָוִים) is het Hebreeuwse woord voor nederig en zachtmoedigheid.

Wanneer G'd een volk straft, wordt eerst zijn afgod aangepakt. De bloedplaag trof de Nijl zelf waardoor de oppermacht van G'd werd aangetoond, omdat Hij de natuur naar believen kan veranderen. Bovendien zorgde de bloedplaag ervoor, dat de Egyptenaren afhankelijk werden van de Joden, een vergelding voor hun vernederende vreemdelingenstatus. Tevens konden de Joden meegenieten van de grote rijkdom van Egypte, die in de jaren van hongersnood gegeneerd was. Omdat alleen bij de Joden nog drinkbaar water aanwezig was, moesten de Egyptenaren water kopen bij hun slaven. Massaal stroomden vele valuta uit Egypte's schatkist naar het Joodse volk.

Een andere interessante verklaring wijst erop, dat water in zijn natuurlijke omgeving koud is en bloed over het algemeen warm. G'd wilde met die eerste plaag tonen, hoe men vanuit het afgodische Egypte kon komen tot de ware godsdienst. De eerste stap is de ijzige onverschilligheid voor alles wat met **kedoesja** (heiligheid) te maken heeft, om om te zetten in warmbloedig enthousiasme.

Aharon zal het woord voeren bij Farao.

Het 'verstokken' van het hart van Farao kan gedeeltelijk gezien worden als een ingreep van Boven maar was eveneens een natuurlijk gevolg van Farao's continue misdaden tegen de mensheid. Wanneer men zichzelf wil verbeteren, krijgt men hulp vanuit de Hemel. Iemand die echter constant bezig is met onderdrukking van anderen krijgt óók de gelegenheid om dat uit te voeren. De mens kiest zijn eigen richting in het leven. Maar hoe verder hij zijn bestemming volgt, des te moeilijker wordt het om terug te keren en een andere richting in te slaan. Wanneer we één keer zondigen hebben wij spijt. Wanneer wij twee keer zondigen, lijkt het toegestaan en bij de derde overtreding wordt het soms zelfs een goede daad in de ogen van de overtreder, aldus communtaar van **Rabbi Jisraël Salanter**. Farao kon niet meer stoppen. Wij kregen echter de geboden om onszelf te verbeteren. - **Exodus 6:29-7:7**.

De 3e plaag is ongedierte

"Ik zal uw hele gebied met kikvorsen teisteren" (**Exodus 8:2**) De tweede plaag, kikvorsen, vormde een invasie in alle aspecten van het dagelijkse leven. De kikvorsen zaten in de ovens, in de slaapkamers en zelfs in de magen van de Egyptenaren. De kikvorsen waren bereid zich volledig op te offeren in opdracht van Hasjem. De tweede plaag liet zien hoe de natuur in dienst van G'd staat – en geen zelfstandig leven leidt – en het leert het Joodse volk dat voor een goede start met 'Jiddisjkeit' veel opoffering nodig is. De kikvorsen waren kleine schepseltjes, die door hun massaliteit de machthebbers een enorme schrik aanjoegen. Zo werd de overheersing vergolden.

"Sla het stof der aarde; het zal tot luizen worden" (**Exodus 8:16**) Met de luizen werd de zwarte magie van Egypte ontmaskerd. De eerste twee plagen konden de Egyptische magiërs nog nadoen. Maar bij de luizen legden zij het loodje. Op dat moment werden de bovennatuurlijke anti-G'ddelijke krachten teniet gedaan. Na de luizenplaag verloren de beeldschriftkundigen van Egypte hun betekenis. Een ander aspect bij de luizenplaag is, dat de aarde veranderde in luizen. Deze plaag trof de aarde waaruit het klei en stenen voor de verschillende rampzalige avonturen van de mensheid, die aan het begin van de Tora werden gewonnen; de Toren van Babel en de voorraadsteden van de Farao werden gebouwd met leem- en kleistenen.

Voetnoot:

- **Rabbi Jisroel ben Ze'ev Wolf Lipkin**, ook bekend als "**Israel Salanter**" of "Israël Salanter" (3 november 1809, Zhagory - 2 februari 1883, Königsberg), was de vader van de Moesar "ethiek" beweging in het orthodoxe jodendom en een befaamde Rosj Jeshiva en Talmoedist.

De eerste twee plagen waren als waarschuwing alleen tegen de Egyptische bezittingen gericht. Nu Egypte na deze waarschuwingen niet wilde luisteren, werden zij zelf aangepakt. Egypte moest aan den lijve ondervinden wat zij anderen had aangedaan. G'd wilde niet straffen maar veeleer opvoeden. Egypte wilde echter niet luisteren.

“Opdat u weet, dat de aarde aan G'd toebehoort” (**Exodus 9:29**)

Rabbi Jehoeda verdeelt de plagen in drie categorieën. **Abarbanel** (15e eeuw) heeft zich beziggehouden met de vraag naar het specifieke van ieder van deze drie eenheden. Hij stelt, dat Pharao in zijn persoonlijkheid en optreden de totale G'dsloochening symboliseerde. Hij ontkenne het bestaan van G'd, G'ds wereldleiding en het feit dat Hasjem de loop van de natuur en de geschiedenis bepaalt en kan veranderen. De eerste groep wordt gekenmerkt door de frase ‘Hierdoor zul je weten dat ik G'd ben’. Dit doel werd bereikt toen de Egyptische magiërs erkenden, dat de luizenplaag ‘een vinger G'ds was’. De tweede groep plagen was bedoeld om G'ds wereldleiding tot Pharao te laten doordringen. Het doel van de tweede groep komt tot uiting in de frase: ‘dat jullie zullen weten dat Ik G'd ben, midden in de wereld’. De derde groep was bedoeld om Pharao aan het verstand te brengen dat G'd in staat is om de natuur te veranderen: ‘zoals Ik is er geen op de hele wereld’.

Bij de derde plaag van al deze eenheden, werd het lichaam van de Egyptenaren zelf aangetast. Voordat de Egyptenaren zelf werden aangepakt gingen er telkens twee waarschuwingen vooraf in de vorm van plagen die de Egyptenaren zelf niet direct troffen. G'd wilde niet straffen maar veeleer opvoeden. Egypte wilde echter niet luisteren.

Ovadja Sforno was een Italiaanse rabbijn, Toraverklaarder, filosoof, arts, taal- en wiskundige. Hij werd geboren in Cesena in 1470 en stierf in Bologna in 1550.

Sforno (16e eeuw) ziet een andere systematiek in de driedeling. De eerste drie plagen troffen het water en de aarde, de dode materie. De tweede drie plagen waren gericht tegen de fauna en de laatste vier plagen waren tekenen in de lucht. Volgens deze interpretatie wilde G'd aantonen, dat Hij over alle levensvormen heerst.

“En er kwamen bij mens en dier zweren” (**Exodus 9:10**) De builen en huiduitslag trof het lichaam van de Egyptenaren, omdat zij hun lichaam misbruikt hadden. De Tora getuigt van de immoraliteit van de Egyptische cultuur, die aan de andere kant op bijv. architectonisch terrein een hoge vlucht had genomen. Zedelijkheid en medemenselijkheid hebben weinig van doen met andere uitingen van beschaving, een fenomeen, dat het Joodse volk nog niet zo lang geleden ook aan den lijve heeft moeten ondervinden.

Duitsland was de bakermat van de Europese cultuur. Niettemin was het mogelijk, dat dit ‘Herrenvolk’ binnen de kortste keren afdaalde tot de diepste dalen van beestachtigheid.

Voetnoten:

- **Rabbi Jehoeda Ha-nassi, Jehoeda Ha-nassi of Jehoeda de Vorst** (ca. 135 - ca. 200) was een zogenaamde rabbi en nassi ('nassi' kan zowel patriarch, president als prins betekenen).
- **Jitschak ben Jehoeda Abarbanel**, kortweg (**Jitschak**) **Abarbanel** of **Isaac Abravanel**, Hebreeuws: אברבנאל יצחק בן יהודה, (Lissabon, 1437 - Venetië, 1508) was een Spaans-Portugeese rabbijn, filosoof, Toraverklaarder, staatsman en econoom. Hij is het bekendst van zijn verklaring op de Tora en wordt vaak simpelweg als *De Abarbanel* geciteerd.
- **Ovadja Sforno**, ofwel **Ovadja ben Ja'akov Sforno**, Hebreeuws: עובדיה ספורנו (geboren in Cesena (Italië), omstreeks 1470 – en stierf in Bologna, 1550) was een Italiaanse rabbijn, Toraverklaarder, filosoof, arts, taal- en wiskundige.

Va'era behandelt zeven van de tien plagen.

Farao was obstinaat, omdat hij ondanks plagen en pijnigingen weigerde toe te geven aan HaSjem en Mosjé. Farao hield het lang vol. Onze weerstand tegen verandering is ook sterk. We zijn bereid onszelf desnoods schade te berokkenen om maar niet te hoeven toegeven, dat we fout zijn. Zolang we onze eigen ideeën maar niet hoeven te analyseren en ons gedrag niet hoeven te wijzigen. De bereidheid om onze zekerheden achter ons te laten is de voorwaarde voor geestelijke groei.

Dit is precies wat Yeshua ons voorschrijft.

Jesjoea citeert zelf: "Hij zeide tot allen: Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en verhoogen **etz sjel mesires nefesj** (de ziel die aan de boom des doods hing) elk dag in zijn leven en laat hem Mij volgen. Want ieder, die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar ieder, die zijn leven verloren heeft om Mijnentwil, die zal het behouden. Want wat is **revach** (winst) als de **ben Adam** (mens), als hij de **Olam Hazeh** (gehele wereld) wint, maar zichzelf verliest of zelfs zijn **nesjomme** (ziel) schade lijdt? Want ieder, die zich voor Mij en voor mijn **dvariem** (woorden) **boesja** (schaamt), voor hem zal de **Ben HaAdam** (Masjiach, Daniël 7: 13-14) Zich schamen, wanneer Hij komt in zijn **Kavod** (volle Glorie) en die van **Ha-Av** (de Vader) en de **malach'im ha-kedosjiem** (de heilige boodschappers)." - **Loeka/Lukas 9:23-26**

De gehele Bijbel staat vol met **mesiroet nefesj** (opofferingsgezindheid). We leven dit voor een doel en dat zou zijn betekenis en waarde verliezen als dat doel verdwenen was.

Een bekend verhaal van Rabbi Joseef Jitschak van Lubavitsch illustreert dit. Hij bleef Tora onderwijzen, hoewel de communistische overheid dit absoluut verboden had. Op een bepaald moment werd de Lubavitscher Rebbe uitgedaagd door een Russische officier, die een pistool trok en op hem richtte. Toen de Rebbe totaal onverstoord door ging met leren, vroeg de officier of hij bang was om gedood te worden. De Rebbe antwoordde: "Wanneer men vele goden heeft en maar één wereld, is men bang om te sterven. Maar wanneer men één G'd heeft en twee werelden, is men niet bang deze wereld te verlaten".

Als het hele leven hier is, kunnen wij ons leven niet opgeven. Als er iets hogers bestaat, dan wordt opofferingsgezindheid een optie. Er is een bekende uitspraak die stelt, "indien er niets in het leven is om voor te sterven, is er ook niets om voor te leven". Leven om te leven is een eigenschap van dieren. Mensen, die erkennen dat G'd in hun leven is weten dat er een Toekomstige Wereld is. Hierdoor kunnen zij zichzelf opofferen.

Farao's hardnekkigheid diende zijn ego. Het brokkelde af toen zijn eigen leven op het spel stond. Hardnekkigheid in **kedoesja** (heiligheid) gaat een stap verder. De bereidheid om totaal te gaan voor het Hoogste doel in dit leven is G'ds dna in deze wereld te herstellen. Dit kan alleen door onszelf dagelijks te verloochene en doormiddel van samen te werken met **Masjiach Tsidkenoe** (onze rechtvaardige Masjiech).

Voetnoot:

- **Rabbi Joseef Jitzchak** (Jozef Izak) **Schneerson** (Hebreeuws: ספרו יצחק שניאורסאהן) was een orthodoxe rabbijn en de zesde Rebbe (geestelijk leider) van de Chabad Lubavitch Chassidische beweging. Hij is ook bekend als, de **Rebbe RaYYaTz** of de **Rebbe Rayatz** (een acroniem voor Rabbi Joseef Jitzchak). Na vele jaren van vechten om het orthodoxe jodendom levend te houden vanuit de Sovjet-Unie, werd hij gedwongen om te vertrekken; hij bleef de strijd vanuit Letland voeren, en later in Polen, en uiteindelijk in de Verenigde Staten, waar hij de laatste tien jaar van zijn leven heeft doorbracht.

Tot slot

Ik zal u brengen, Ik zal u redden, Ik zal u verlossen, ik zal u aannemen (**Exodus 6: 6-7**)

De vier uitdrukkingen van de verlossing worden (vertegenwoordigd tijdens de sederavond, door middel van de vier bekers wijn). Deze 4 bekers wijn hebben betrekking op de vier aspecten van onze bevrijding uit Egypte:

- 1) "Ik zal u brengen" - onze fysieke verwijdering uit de geografische grenzen van Egypte;
- 2) "Ik zal u redden" - onze levering uit de Egyptische hegemonie (Egypte was een supermacht, die vele naties en volkeren buiten haar grenzen verslaafde en onderdrukte);
- 3) "Ik zal u verlossen" - de afschaffing van eventuele toekomstige mogelijkheid tot slavernij, door de "grote oordelen" toegebracht aan de Egyptenaren;
- 4) "Ik zal u voor mezelf aannemen als een natie, en Ik zal u G'd zijn" - onze uitverkiezing als G'ds uitverkoren volk op de berg Sinai, het doel van de Exodus. - **Nachmanides; Soforno**

Dankbaarheid

Het lukte Mosjé deze eigenschap na vele jaren over te dragen op zijn volk, de Bnee Jisra'eel. Want Mosjé kende zijn meerdere en verwees dagelijks naar Hem. Het geheim van het framework van savlanoet en nederigheid wat de hartslag is van de ware Tora van de Masjiach. Hierdoor waren de Bnee Jisra'eel na 40 jaar in staat door acceptatie de G'd van Israël te aanvaarden. Deze aanvaarding was gebaseerd op dankbaarheid. De Midrasjverzameling **Mechilta (Jitro 5:2)** vergelijkt het met een koning die een land binnenkwam en tegen de inwoners zei: "Ik wil jullie koning zijn". De burgers antwoordden hem:

"Je hebt nog niets voor ons gedaan". De koning bouwde een muur rond de stad, groef bronnen en voerde oorlogen. Toen zei hij wederom: "Ik wil jullie koning zijn". Daarmee konden de burgers toen instemmen.

Hetzelfde geldt in onze relatie tot G'd. Hij bevrijdde ons uit Egypte, splitste de Rode Zee, bracht Manna, sloeg een bron, stuurde ons kwartels en voerde oorlog tegen Amalek. Toen zei G'd tegen ons: "Ik wil jullie koning worden", waarna het volk dit maar al te gaarne aanvaardde. Dankbaarheid is de basis van al onze gevoelens tegenover G'd!

In de loop van opeenvolgende weken zullen we nog meer tijd besteden aan het bestuderen van het leven van Mosjé en de Bnee Jisra'eel. Hij besteedde vele jaren aan toewijding aan de Almachtige van Israël.

שבת שלום - Sjabbat Sjalom,
David Prins

"Degeen die je zal leren je trots met wortel en tak uit te rukken, die zal je leraar zijn". – **Dov Baer van Mezeritch**